

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

**на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»**

за темою:

«Прибуток підприємства: управління та шляхи його підвищення».

Виконавець

студент фінансово-економічного
факультету

Стоєва Кристина Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., ст.викл.

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	7
1.1 Економічна сутність прибутку та джерела утворення прибутку.....	7
1.2 Ефективність діяльності підприємства.....	13
1.3 Фінансове планування як елемент системи управління прибутком на підприємстві.....	21
1.4. Основні фактори, що впливають на зростання прибутку підприємства.....	26
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ОБСЯГУ ТА РІВНЯ ПРИБУТКУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПП «ВАШ САД»	32
2.1 Загальна інформація про підприємство ПП «Ваш сад».....	32
2.2 Дослідження динаміки загальнообсягу прибутку ПП «Ваш сад» та його видів.....	36
2.3 Планування рентабельності ПП «Ваш сад» як складова процесу управління прибутком підприємства.....	46
РОЗДІЛ 3. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗБІЛЬШЕННЯ	53
3.1. Прогнозування обсягу прибутку підприємства на плановий період...53	53
3.2. Вдосконалення напрямків використання прибутку підприємства.....56	56
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки значення прибутку істотно зростає. Прибуток - це певний гарант прогресу економічної системи, а його відсутність - найяскравіший доказ регресу й соціального напруження. Як активний та універсальний важіль державного впливу й регулювання економічними процесами і суспільно-економічними інтересами прибуток надто чутливий до безлічі внутрішніх і зовнішніх факторів впливу, зокрема бюджетно-податкової, цінової, інвестиційної та кредитної політики органів законодавчої і виконавчої влади.

Становлення та розвиток конкурентного середовища на ринку, динамізм факторів оточення підприємств та високий ступінь комерційного ризику, що традиційно присутній в суб'єктів господарювання, потребує від них ефективного управління прибутком на підприємстві. Являючись головною рушійною силою ринкової економіки, прибуток забезпечує інтереси держави, власників та персоналу підприємства. Розмір чистого прибутку залежить від багатьох умов: загальної суми балансового прибутку підприємства, рівня оподаткування, системи та пропорцій розподілу чистого прибутку на ту частину, що споживається і та, яка накопичується підприємством, порядку формування резервного фонду. Сформована за рахунок цього джерела частина власних фінансових ресурсів може бути використана на будь-які цілі виробничого розвитку - поповнення оборотних активів, інвестування в нове будівництво, реконструкція та модернізація підприємства; купівля цілісних майнових комплексів чи їх викуп в процесі приватизації; оновлення окремих видів основних засобів; купівля різних нематеріальних активів; розширення портфелю фінансових інвестицій і т.д. Тому управління прибутком, що включає в себе управління його формуванням, розподілом та використанням є необхідною умовою для досягнення підприємством конкурентних переваг на ринку.

Практика господарювання підприємств в світі свідчить, що 70% суб'єктів господарювання виходять з ринку по причині непередуманого та

нераціонального управління прибутком, тому однією з актуальних задач сучасного етапу являється оволодіння керівниками та фінансовими менеджерами сучасними методами ефективного управління прибутком в процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Прибуток підприємства - це перевищення доходів від його діяльності над сумою видатків; він являє собою єдину форму його власних нагромаджень.

Прибуток, який одержують підприємства у сфері виробництва товарів і послуг, хоч він є одним із головних джерел формування централізованих фінансових ресурсів держави, в значній своїй частині використовується тими підприємствами, які його отримали, на збільшення виробництва, реконструкцію і технічне переозброєння їх основних засобів, удосконалення технології, матеріальне заохочення трудящих, соціальний розвиток колективів.

На сучасному етапі необхідний якісно новий підхід до теоретичного висвітлення і практичного обґрунтування рекомендацій щодо активізації ролі прибутку в економічній системі, зокрема, як основи розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. В науковій літературі ця проблема досліджена ще недостатньо. Значна кількість праць належить таким представникам науки як: Д.А. Аллахвердяна, Е.О. Вознесенського, О.Д. Василик, З.С. Варналій, З.М. Васильченко, С.Ф. Голов, Г.В. Базарової, В.К. Сенчагова, А.А. Бірмана, В.М. Родіонової, Суторміна, В.М. Федосов, Д.М. Черваньов, В.М. Шелудько, С.І. Юрій та ін.

Метою роботи є - на основі узагальнення теоретичних положень щодо сутності прибутку та методів управління їм запропонувати рекомендації щодо шляхів його збільшення на прикладі досліджуваного підприємства.

Досягнення вказаної мети обумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- розглянути теоретичні основи управління прибутком підприємства, а саме суть і поняття прибутку підприємства, його нормативне забезпечення та економічний механізм управління прибутком підприємства;

- дослідити методичні основи управління прибутком на прикладі ПП «Ваш сад», зокрема провести фінансово-господарську оцінку підприємства як суб'єкта господарювання; проаналізувати основні показники фінансового стану, дослідити, як здійснюється управління прибутком на даному підприємстві, тобто з'ясувати хто є суб'єктом і об'єктом в сфері управління прибутком;

- з'ясувати шляхи покращення ефективності управління прибутком та надати економічне обґрунтування при застосуванні цих напрямків покращення на підприємстві.

Об'єкт дослідження - процес формування та розподілу прибутку, на прикладі ПП «Ваш сад».

Предмет дослідження – методичні підходи, які виникають при розгляді та управлінні прибутком підприємства в умовах ринкових відносин.

Методи дослідження – аналіз балансу та фінансової звітності підприємства, аналіз фінансових коефіцієнтів, комп'ютерне моделювання прогнозів результатів діяльності підприємства.

Інформаційну базу дослідження склали законодавчі акти України стосовно даної теми, монографічна література українських та зарубіжних авторів, статті в періодичних виданнях, статистичні збірники.

Практичне значення одержаних результатів. Одержані наукові результати сприятимуть удосконаленню фінансового забезпечення функціонування підприємств власними коштами, ефективній реалізації завдань їх стратегічного розвитку. Практичний інтерес викликають система сучасних методів планування прибутку, механізми управління його формуванням і розподілом, які за відповідних уточнень можна застосовувати на вітчизняних підприємствах.

Обсяг та структура роботи.

Структура даної роботи обумовлена темою, актуальністю та окресленими завданнями дослідження. Отже, робота складається із вступу, 3 розділів, висновків та списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

У випускний кваліфікаційної роботі висвітлені теоретичні основи організації управління прибутком на підприємстві, а саме - економічна сутність прибутку та джерела утворення прибутку, фінансове планування як елемент системи управління прибутком на підприємстві, та основні фактори, що впливають на зростання прибутку ПП «Ваш Сад». Дано загальну характеристику розглянутого підприємства.

Критичний огляд літератури дозволив виконати оцінку фінансових результатів поПП «Ваш сад», простежити динаміку складу і структури прибутку, також він дозволив виявити вплив зміни різних факторів на зміну прибутку і рентабельності підприємства.

На завершення оцінки прибутку і рентабельності ПП «Ваш Сад» можна зробити наступні висновки:

1. Оцінка динаміки прибутку від продажів в порівнянних цінах дозволяє судити про позитивну динаміку за період з 2015 по 2017 рр. За аналізований період прибуток від продажів збільшилася на 42899.8 тис. Грн. Темпи зростання прибуток від продажів істотно збільшилися в 2017 в порівнянні з 2015 роком, причина збільшення темпів зростання прибуток від продажів криється, в першу чергу, в прискоренні темпів зростання за період з 2015 по 2017 рр. собівартості проданих товарів.
2. У 2017 році в порівнянні з 2015 роком сума податку на прибуток та інших обов'язкових платежів з прибутку збільшилася 2,3 рази в порівнянні з 2015 роком, що безпосередньо залежить від зростання самого показника прибутку дооподаткування в ті ж 2,3 рази. Таким чином, за останні 2 роки система оподаткування на підприємстві не змінилася.
3. Загалом, проаналізувавши наявну політику розподілу прибутку, показники рентабельності ПП «Ваш сад», можна визначити, що сьогодні фінансово-господарська діяльність підприємства відповідає поставленим цілям. Підприємствоотримує стабільний прибуток і, на основі проведених розрахунків можна сказати, що є тенденція до збільшення прибутку. Так, в

2015 році він складав 873,3 тис.грн.,2016 році чистий прибуток складав 1101,9 тис. грн., а в 2017 році вже 1840,0 тис. грн.

У роботі був проведений також і аналіз показників рентабельності. Він показав, що рентабельність власного капіталу збільшилася, в порівнянні з минулим роком на 9,3%, це свідчить про досить ефективному використанню власного капіталу і значить політика розподілу прибутку вибрана не правильно. Рентабельність продажів звітного періоду збільшилася в порівнянні з рентабельністю минулого періоду на 2,6%.

Дані оцінки фінансових результатів дозволили виявити резерви і, отже, на їх базі розробити проект заходів щодо вдосконалення механізму управління прибутком, що, в свою чергу сприятиме збільшенню фінансових результатів діяльності ПП «Ваш сад».

Проект заходів включає, запропоновані в випускній кваліфікаційній роботі рекомендації щодо вдосконалення політики формування та розподілу прибутку ПП «Ваш Сад». Зокрема, в рамках вдосконалення процесу формування прибутку запропоновано:

- основними джерелами збільшення суми прибутку є збільшення обсягу реалізації продукції, тому необхідно знизити її собівартість, підвищити якість товарної продукції, реалізувати її на більш вигідних ринках збуту;

- покращувати якість виконуваних робіт, що призведе до конкурентоспроможності і зацікавленості вибору даного підприємства;

- проведення масштабної й ефективної політики в галузі підготовки персоналу, що являє собою особливу форму вкладення капіталу;

- підвищити ефективність діяльності підприємства по збуту продукції;

- не останню роль займає збільшення обсягу реалізації і надання послуг за рахунок більш повного використання виробничих потужностей підприємства.

В рамках вдосконалення процесу розподілу прибутку запропоновано:

- підвищення якості продукції, що випускається;

- в даний час необхідно, щоб керівництвоПП «Ваш сад» приділяло увагу на збільшення питомої ваги продукції вищого гатунку і скорочувало питома вага першого сорту;

- розглянути і усунути причини виникнення перевитрати фінансових ресурсів на управлінські і комерційні витрати, а також на транспортно - заготівельні витрати.

Таким чином, здійснюючи тактику постійних поліпшень навіть у давно відомих виробках, можна забезпечити собі неухильне зростання частки ринку, обсягів продажів і доходів. Необхідно вміти управляти доходами, а отже і прибутком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрютина, М.С., Грачов, А.В. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства. - М.: ДІС, 2008. - 256 с.
2. Артеменко, В.Г., Белліндір, М.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. - М.: ДІС, НГАЕіУ, 2017. - 128 с.
3. Баканов, М.І., Шеремет А.Д. Теорія економічного аналізу. - М.: ФиС, 2006. - 327 с.
4. Балабанов, І.Т. Основи фінансового менеджменту. Як управляти капіталом? - М.: Фінанси і статистика, 2009 - 300 с ..
5. Балабанов, І.Т. Фінансовий аналіз і планування господарюючого суб'єкта. - 2-е вид., Доп. - М.: Фінанси і статистика, 2006. - 208 с.
6. Бернстайн, Л.А. Аналіз фінансової звітності: Теорія, практика та інтерпретація: Пер. з англ. - М.: ФиС, 2006. - 624 с.
7. Бланк, І.А., Управління прибутком - Київ, 2007. - 321 с.
8. Васіна, А.А. Аналіз фінансового стану компанії. - М, ІКФ «Альф», 2009 - 50 с.
9. Вахрін, П.І. Фінансовий аналіз в комерційних та некомерційних організаціях: Навчальний посібник. - М.: ІКЦ «Маркетинг», 2017. - 320 с.
10. Воронов, К.Є., Максимов О.А. Фінансовий аналіз. Деякі положення і методики-М: ІКФ «Альф», 2008 - 25 с.
11. Грачов, А.В. Аналіз і зміцнення фінансової стійкості підприємства. - М.: ДІС., 2007. - 208 с.
12. Грищенко, О.В. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства // Фінанси, 2008., № 3
13. Донцова, Л. В. Никифорова, Н.А. Аналіз фінансової звітності. Підручник. М.: Видавництво «Справа і Сервіс», 2007.-368с.
14. Єфімова, О.В. Фінансовий аналіз. - М.: Бухгалтерський облік, 2007 - 526 с.

15. Ковальов, В.В. Фінансовий аналіз. - М.: ФиС, 2009. - 432 с.
16. Ковальов, В.В. Фінансовий аналіз: методи і процедури. - М.: ФиС, 2008. - 560 с.
17. Крутик, А.Б., Хайкін М.М. Основи фінансової діяльності підприємства - СПб: Бізнес-преса, 2007. - 448 с.
18. Любушин, Н.П., Лещева, В.Б., Дьякова, В.Г. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства: Учеб. Посібник для вузів. - М.: ЮГІТІ-ДАНА, 2008. - 471 с.
19. Моляков, Д.С., Шохін А.С. Теорія фінансів підприємств. М.: Бухгалтерський облік, 2017р. - 25 с.
20. Никифорова, Н.А. Аналіз і моніторинг господарської кон'юнктури. - М, 2007. - 144 с.
21. Попова, Р.Г., Самонова, І.М., Доброседова, І.І. Фінанси підприємств, СПб: Пітер, 2008. - 224 с.
22. Савицька, Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства. - М.: ИНФРА-М, 2006 - 336 с.
23. Селезньова, М.М., Іонова А.Ф. Фінансовий аналіз. - М.: Юніті, 2007. - 479 с.
24. Довідник фінансиста підприємства. Під ред. Уткіна, З.А. - М, 2008. - 268 с
25. Трензов, М.М. Управління фінансами. - М.: ФиС, 2017. - 496 с.
26. Фінанси. Під ред. Ковальнової, А.М Навчальний посібник. М.: Фінанси і кредит», 2008.-362с.
27. Черногорський, С.А. Основи фінансового аналізу, М.: Герда, 2009. - 176
28. Четиркін, Е.М. Методи фінансових і комерційних розрахунків, М.: Справа, 2007. - 320 с.
29. Шеремет, А.Д., Сайфуллин, Р.С. Фінанси підприємств, М.: ИНФРА-М, 2008. - 194 с.
30. Шеремет, А.Д., Сайфулін, Р.С. Методика фінансового аналізу - М.: ИНФРА-М, 2017. - 328 с.

- 31.Александров А.А., Аллахвердян Д.А. та ін. Фінанси соціалістичної держави. М.: Соцекгіз, 1961. С. 4
- 32.. Василик О.Д. Теорія фінансів : Підручник. – Київ: НІОС, 2001. – 416с.
- 33.. Василик О.Д. Фінанси в економічній системі держави // Фінанси України. – 1999. - №10. – с. 51 – 56
34. Варналій З. С. Основи підприємництва: навч. посіб. / Варналій З. С. – К.: Знання-Прес, 2003. – С. 23-31.
- 35.Васильченко І.П., Васильченко З.М. Фінансова математика
36. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – К. : Екаунтінг, 2000. – 384 с.
37. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклад та коментар :
- 38.Сенчагов В. К. Економічна безпека. / Інститут економіки РАН. - 2002.
- 39.Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / В. М. Суторміна, В. М. Федосов, В. М. Радзієвська, Б. С. Стеценко. — К.: КНЕУ, 2002. — 88 с.
- 40.Попова, Р.Г., Самонова, І.М., Доброседова, І.І. Фінанси підприємств, СПб: Пітер, 2008. - 224 с.
- 41.Попова Р.Г., Самонова І.Н., Добросердова І.І. Фінанси підприємств. СПб.: Пітер, 2012. - 208 с.
- 42.Закон України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" від 11.09.2003 р.
- 43.Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996-XIV (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1707-III від 11.05.2000, № 1807-III від 08.06.2000, № 1829-III від 22.06.2000).
44. Закон України "Про систему оподаткування" від 25.06.1991 р. № 1251-XII (Із останніми змінами, внесеними згідно із Законом від 06.12.2005 р. № 2960-IV).